

15 interessante feiten Nieuwe Hollandse Waterlinie:

1. Grootste rijksmonument

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is het grootste rijksmonument van Nederland.

2. Linie van 85 kilometer

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is 85 km lang en de inundaties moesten zo'n 3 tot 5 km breed zijn. Het water steeg tot kniehoopte, ca. 40 centimeter. Het inundatievlak is ca. 50.0000 ha.

3. Honderden sluizen, schuilplaatsen en forten

Er zijn ongeveer 30 grote en 25 kleine forten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ook 5 vestingsteden en de kasteelvestingen Loevestein en het Muiderslot maken deel uit van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tijdens de Eerste Wereldoorlog en vlak voor de Tweede Wereldoorlog zijn er zo'n 700 gewapend betonnen groepsschuilplaatsen en 80 mitrailleurkazematten gebouwd. Verder liggen er 95 sluizen.

4. Oude en Nieuwe Waterlinie is dezelfde

De Oude- en de Nieuwe Hollandse Waterlinie is eigenlijk één en dezelfde waterlinie. Het grote verschil is dat de Nieuwe Hollandse Waterlinie meer naar het oosten van Nederland ligt en dat de belangrijke garnizoensstad Utrecht binnen de linie ligt.

5. Typisch Nederlands

Het concept van een waterlinie is uniek in de wereld. Het is in 1589 bedacht door de in Europa vermaarde strateeg prins Maurits. Hij zocht de kortst mogelijke defensielijn. Waar hoog Nederland overgaat in laag Nederland (polders) hoef je maar een sluis open te zetten of een dijk door te steken en je hebt een waterbarrière. Typisch Nederlands: goedkoop, efficiënt met zo weinig mogelijk middelen en toch effectief.

6. Zelden gebruikt

Zowel de Oude als de Nieuwe Waterlinie is vooral een ‘papieren tijger’ gebleven. In 1629 is het deels langs de Vecht in werking gebracht. In het rampjaar 1672 is het op het allerlaatste moment met succes ingezet. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is drie keer gemobiliseerd: Frans-Duitse oorlog 1870; tijdens de Eerste Wereldoorlog (4 jaar lang) en aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog 1939/1940. Na onenigheid in de hoogste militaire regionen koos men in maart 1940 op het allerlaatst voor de Grebbelinie als belangrijkste defensielinie. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is in 1951 officieus opgeheven.

7. Altijd 12000 manschappen

De Nieuwe Hollandse Waterlinie kende een permanente bezetting van ongeveer 12.000 man. In tijden van internationale spanning kwamen er 6000 manschappen bij. Tijdens oorlogsdreiging werd de Linie op sterkte gebracht en waren er 33.000 tot 36.000 man gelegerd.

8. Duitsers zijn laatste gebruikers

De Duitsers zijn bizar genoeg de laatsten die de Waterlinie als defensief middel hebben gebruikt. In 1944/1945 hebben zij delen van de Waterlinie onder water gezet. Zij verwachtten een aanval van de geallieerden die al in Brabant zaten en via Arnhem de aanval inzetten.

9. Duurste infrastructurele project

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is het grootste en duurste infrastructurele project ooit. Het kostte omgerekend naar nu: 50 miljard euro. Ter vergelijking: de Delta Werken kostten 20 miljard; de Betuwe Lijn kostte 12 miljard euro.

10. Nationaal Landschap

Sinds 2004 heeft de Nieuwe Hollandse Waterlinie de status van Nationaal Landschap. Het landschap rondom de Nieuwe Hollandse Waterlinie is een groene gordel aan de rand van de Randstad. Het gebied aan de oostzijde heeft een redelijk open landschap. Dat komt omdat er lange tijd een wet was die vrij schootsveld garandeerde (Kringenwet).

11. UNESCO-status in aantocht

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is voorgedragen voor de [UNESCO](#) Werelderfgoedlijst. In 2019 is bekend of we deze UNESCO-status krijgen.

12. Waterlinie is nationaal project

Sinds 1999 staat de Nieuwe Hollandse Waterlinie op de politieke kaart. Het is een nationaal project, aangestuurd door 4 provincies (Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Utrecht). De Waterlinie ligt in 25 gemeenten en in het gebied van 3 waterschappen. Het project gaat door tot 2020.

13. Kringenwet

De Kringenwet regelde vrij schootsveld. Daardoor golden er allerlei bouw- en beplantingsvoorschriften rondom de verdedigingswerken. Binnen een kring van 300 meter mochten bijvoorbeeld alleen houten huizen worden gebouwd. Ook voor kringen van 600 en 1000 meter golden bouw- en beplantingsvoorschriften. Dit waren de Verboden Kringen.

14. Stelling van Amsterdam en UNESCO

De Stelling van Amsterdam staat al sinds 1996 op de Werelderfgoedlijst van [UNESCO](#). De Stelling is een verdedigingslinie rondom Amsterdam. De linie is 135 kilometer lang en bevat 45 forten.

15. Pact van Altena

Op 2 oktober 2014 is het Pact van Altena ondertekend. Dit is een bestuursovereenkomst om ambities van de Nieuwe Hollandse Waterlinie tussen 2014 en 2020 te realiseren. Het Pact is ondertekend door vier provincies: Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Utrecht.